

Tisková zpráva

12. února 2016

Unikátní fotografie přírodních katastrof v Česku i zahraničí jsou nově dostupné on-line

Ústav struktury a mechaniky hornin (ÚSMH) Akademie věd ČR, v. v. i, postupně digitalizuje unikátní archiv snímků geologických katastrof a dalších přírodních procesů v Čechách i v zahraničí. Vlastní více než 40.000 fotografií, negativů a diapozitivů sesuvů, skalních řícení, přívalových proudů či nestabilních břehů vodních nádrží a staveb. Snímky pocházejí z archivu zakladatele československé inženýrské geologie profesora Quida Záruby a jeho následovníků. Vznikal téměř 100 let. V současné době je již 6.500 fotografií k dispozici on-line na webových stránkách ústavu, řekl vedoucí Oddělení inženýrské geologie ÚSMH Mgr. Jan Blahůt, PhD.

„Naše sbírka je patrně světově unikátním archivem dokumentovaných následků nebezpečných přírodních procesů. Zahrnuje období od 20. let minulého století až po současnost. Je velmi důležité sledovat vývoj přírodních procesů v dlouhém časovém měřítku,“ uvedl ředitel ÚSMH RNDr. Josef Stemberk, CSc. Připomněl, že digitalizaci archivu ústav zahájil i díky finanční podpoře programu Strategie AV21 z výzkumného programu Přírodní hrozby.

V archivu se nacházejí například fotografie ze stavby Orlické přehrady z let 1959–62, ze známého katastrofického sesuvu v Handlové na středním Slovensku z let 1960–6, či z činnosti severočeských hnědouhelných lomů. „Velmi cenné jsou i historické fotografie ze zahraničí, například z katastrofálního sesuvu v severoitalském Vajontu z roku 1963,“ přiblížil Jan Blahůt. (Tehdy se zřítily značná část skalnatého úbočí hory Monte Toc do nově vybudované vodní nádrže. Voda vytlačená z nádrže vytvořila mohutnou vlnu, která zničila několik vesnic a městečko Longarone v údolí řeky Piave. Zahynulo více než 2000 lidí).

„Archivní snímky se na našem oddělení nashromáždily za léta výzkumu. S digitalizací jsme začali loni v polovině roku a předpokládáme, že do dvou let bude většina fotografií přístupná on-line,“ informoval Jan Blahůt. Doplnil, že snímky lze využít jednak pro sledování vývoje krajiny a jednak jako neocenitelnou fotodokumentaci velkých historických inženýrsko-geologických a geomorfologických událostí. Využít je mohou nejen geologové, stavební inženýři, ale i obce a další zájemci z řad veřejnosti.

K dispozici je fulltextové vyhledávání a náhledy snímků zde:
<https://www.irsm.cas.cz/ext/qz/>

Pro využití snímků v plné kvalitě se zájemci mohou obrátit zde:
quido.zaruba@irsm.cas.cz

Snímky budou po registraci zasílány bezplatně, pouze s povinností označit při publikaci zdroj, tedy archiv ÚSMH.

Pro další informace můžete kontaktovat:

Mgr. Jan Blahůt, Ph.D.
blahut@irsm.cas.cz
+420 266 009 394

Legenda k fotografiím:

Obr. 1: Handlová - Dům těžce poškozený sesuvem v Handlové. Foto J. Rybář, 1963

Obr. 2: Vajont - Pohled na čerstvě sesutý svah do přehrady. Vlevo svah hory Mte. Toc, zdrojové oblasti sesuvu. Foto J. Rybář, 1968

- *Ústav struktury a mechaniky hornin AV ČR, v. v. i. je pracoviště zaměřené na studium struktury a vlastností horninového prostředí, hornin, odvozených materiálů a speciálních kompozitních materiálů. Zkoumá přírodní i indukované jevy a procesy působící na chování, vývoj a stabilitu hornin v jejich přirozeném uložení v zemské kůře a širokou škálu anorganických a organických materiálů jak na místě, tak vytvořených v laboratorních podmínkách. Uplatňuje pokročilé monitorovací i laboratorní metody výzkumu s cílem formulovat vědecké poznatky a stanovit podmínky jejich využití v praxi.*